

[Udenrigsministeren.]

Tyskland, idet det var et Aar med meget anstrengt Virksomhed paa mangfoldige Omraader i Danmark, en Virksomhed, der førte til en stærk Trang til Køb af Raastoffer. Desuden var Raastofferne meget dyre, medens de andre Varer ogsaa holdt sig i en ganske høj Pris. Følgen deraf var da denne, at det Beløb, for hvilket der maatte blive købt fra Tyskland som fra andre Lande i Aaret 1937, var højt. Naar man tog dette som Udgangspunkt for Vurderingen af Mulighederne i 1938, regnede man følgelig meget optimistisk, og derfor var det nødvendigt, at vi sagde til alle, der deltog i Forhandlingerne, sagde til dette høje Ting og sagde til Befolkningen, at her opstilledes et Maal, som man vilde stræbe frem imod, men hvorvidt det vilde blive muligt at naa dette Maal, det ahang af de økonomiske Vilkaars Udvikling i Aarets Løb, det ahang af, hvorledes Priserne udviklede sig, og hvorledes Købeevnen i Danmark i Aarets Løb formede sig.

Paa Grundlag af dette for Aaret 1938 opstillede Program udstedtes nu Valutaattesterne for Aaret 1938, og hvis disse Valutaattester var blevet brugt i tilfredsstillende Omfang eller blot i sædvanligt Omfang, saa vilde Resultatet være blevet, at Programmet havde kunnet gennemføres. Men i Aaret 1938 anvendtes Valutaattesterne mindre end i det foregaaende Aar. Byggeriet var svækket, og dette betød formindsket Indkøb af mange Varer, som benyttedes dertil. Dernæst satte ret tidligt paa Aaret et betydeligt Prisfald paa Verdensmarkedet ind med Hensyn til en Del af de Raastoffer, som vi skulde indføre til Danmark, ogsaa fra Tyskland. Dette Prisfald betød for det første, at Importørerne i mangfoldige Tilfælde opsatte deres Køb i Forventning om, at Prisfaldet skulde fortsættes og de skulde faa Mulighed for at faa Varerne endnu billigere, end det lod sig gøre paa det givne Tidspunkt. Dernæst betød de lave Priser, at selve det samlede Beløb med nogenlunde ens Varemængde paa de forskellige Omraader blev mindre. Dette Prisfald kan siges at have været en økonomisk Fordel for Danmark, taget under eet — naar de Varer, vi skal købe i Udlandet, er billige, og naar Forholdet oven i Købet er det, som det har været i 1938, at de Varer, vi skal sælge, er forholdsvis dyre, er dette jo for det samlede danske Samfund en Fordel —, men enhver vil forstaa, at denne Fordel medfører Vanskeligheder ved at bringe et Udførsels-

program, der bygger paa en Aftale, som forudsætter Indførsel for Udførsel, i Vejret.

Det viste sig da noget ind paa Aaret, at Vanskelighederne ved Programmets Gennemførelse vilde blive betydelige, og Følgen deraf var, at man fra Ministeriets Side ikke gjorde Forsøg paa at presse Programmet ned, at vanskeliggøre dets Gennemførelse, men tværtimod satte en Række Bestræbelser i Gang for trods Konjunkturerne at føre Programmet igennem. Et Led deri blev de Beredskabskøb, der drøftedes sidste Foraar, og hvoraf en ikke ringe Del kom Indførselen fra Tyskland til gode, og da det viste sig, at man i mindre Grad end paaregnet anvendte Attesterne paa Raastoffer, bestræbte man sig for at forøge Attestmængden for Varer, med Hensyn til hvilke vi over for Tyskland i og for sig ikke havde Forpligtelser, men hvor Udnyttelsen af Attesterne viste, at Udstedelse af flere Attester muligvis kunde bringe noget større Køb.

Alt dette begyndte lidt efter lidt at virke hen paa Sommeren, og samtidig indtraadte saa den Situation, at Lagrene begyndte at tømmes, og der opstod en Forestilling om, at Prisfaldet var ved at slutte, og at det derfor vilde være fordelagtigt nu at købe, før Prisudviklingen vendte sig, og endelig blev der stigende Udsigt til forøget Byggeri i den nærmest kommende Tid. Alt dette medførte det Omslag i Løbet af September Maaned, som jeg nævnte før. Dette gjorde det muligt, at vi for Aaret 1938 vel ikke helt naaede vort Udførselsprogram, men dog kom det nærmere. Programmet var opfyldt i første Kvartal i 1938, der byggede paa det gode Købs- og Salgsaar 1937, i andet Kvartal kneb det lidt, vi maatte gaa lidt under Programmet, og i tredje Kvartal maatte man gaa et Stykke længere ned. I sidste Kvartal blev det muligt atter at vende Udviklingen. Det kom til at ligge lidt under Programmet, men det kom til at ligge 9 Mill. Kr. over Juli Kvartal, og den framadgaaende Bevægelse havde dermed sat ind. Hvad blev saa det samlede Resultat for Aaret 1938 i Sammenligning med 1937? Ja, hvis man regner den samlede Udførsel til Tyskland for Aarets 3 første Kvartaler til de 228 Mill. Kr., hvortil den er opgjort i de blaa Bøger, kommer dertil for sidste Kvartal 82 Mill. Kr., hvilket betyder, at vi for hele Aaret 1938 har Udførselsmuligheder til et Beløb af 310 Mill. Kr. Dette Beløb ligger 12 Mill. Kr. højere end den faktiske Udførsel i Aaret 1937. Med andre Ord, i et Aar, hvor Konjunkturerne var